

UTTALELSE FRA LOVKOMITEEN

1. Lovkomiteen mottok 2. mai 2018 en henvendelse fra NKK om forståelsen av NKKs lover § 3 - 4 nest siste ledd, bestemmelsen om at personer som er dømt av norske domstoler eller ilagt aktivitetsforbud av domstolene/Mattilsynet for dyremishandling etter Dyrevelferdsloven ikke kan velges eller oppnevnes til tillitsverv i NKK.

NKK har anført et det fra tid til annen oppstår spørsmål knyttet til denne bestemmelsen og rekkevidden av den. Dette dreier seg om definisjon av ulike begreper i lovbestemmelsen. Helt konkret mener administrasjonen at det er behov for klargjøring rundt:

- Er enhver dom avsagt at norsk domstol med hjemmel i Lov om dyrevelferd (Dyrevelferdsloven) og tidligere Lov om dyrevern (Dyrevernloven) avgjørende for mulighet til å inneha tillitsverv i NKK, uavhengig av hva dommen inneholder?
- Eller må en dom avsagt av domstol spesifikt uttrykke at personen er dømt for «dyremishandling»?
- Hvordan skal begrepet «dyremishandling» defineres for å falle inn under § 3-4 i NKKs lover?
- Hvordan defineres «aktivitetsforbud» ilagt av domstolene/Mattilsynet? Vil eksempelvis en dom som trekker slutning om at en person ikke få ha mer enn 10 hunder hjemme i en avgrenset periode omfattes?
- Er det grunnlag eller behov for å kunne differensiere mht type verv (eks. er det forskjell på å være ringsekretær og dommer, eller være varamedlem i klubb eller leder osv)?

I NKKs oversendelse er det videre vedlagt noe rettspraksis på tilfeller hvor personer er dømt for brudd på Dyrevelferdsloven, og mailutveksling mellom NKK og Mattilsynet, seksjon for dyremishandling.

2. Lovkomiteen ser slik på saken:

Spørsmålet i saken er den nærmere forståelse av lovene § 3 – 4 nest siste ledd som uttaler:

«Personer som er dømt av norske domstoler eller ilagt aktivitetsforbud av domstolene/Mattilsynet for dyremishandling etter Dyrevelferdsloven kan ikke velges eller oppnevnes til tillitsverv i NKK. Ingen kan inneha mer enn ett verv i organ som velges på Representantskapsmøtet.»

Ordlyden i bestemmelsen er klar. Ingen som er domfelt eller ilagt aktivitetsforbud av Mattilsynet for overtredelse av dyremishandlingsbestemmelsen i Dyrevelferdsloven kan velges til tillitsverv i NKK. Det er ikke inntatt noen dispensasjonsmulighet i bestemmelsen. Det står «*kan ikke velges*». Dette innebærer et faktisk forbud og en ufravikelig regel.

Dyrevelferdsloven av 19.06.2009 har ingen definisjon av begrepet «dyremishandling». I formålsbestemmelsen i § 1 er uttalt at lovens formål er å fremme god dyrevelferd og respekt for dyr. Som følge av økt kunnskap og endringer i samfunnets holdninger, har det vært en utvikling i retning av å legge større vekt på dyrs velferd utover det å beskytte dem mot lidelse. Etter Dyrevelferdsloven kan det ilegges straff etter loven § 37, aktivitetsforbud etter § 33 gitt av domstol eller Mattilsynet, eller overtredelsesgebyr av Mattilsynet etter § 34. Aktivitetsforbud gjelder etter loven § 2 all slags «aktivitet» som kan påvirke dyrs velferd. Hvilke aktiviteter det er aktuelt å nedlegge forbud mot,

avhenger av den konkrete sak. Forbudet kan gjelde alle eller noen dyrearter, en eller flere aktiviteter, og kan gis for en begrenset periode eller inntil videre. Forbudet er ikke straff etter norsk rett. Bestemmelsen kan benyttes hvis den ansvarlige har unnlatt å etterkomme vesentlige pålegg fra Mattilsynet eller har utført grove og gjentatte brudd på regelverket. Overtredelsesgebyr kan ilegges av Mattilsynet etter bestemmelsen dersom Dyrevelferdsloven overtres forsettlig eller uaktsomt. Videre fremgår at gebyret skal stå i forhold til overtredelsens alvorlighetsgrad, den fortjeneste den ansvarlige har hatt ved overtredelsen og tilsynsmyndighetens kostnader i tilknytning til kontrolltiltak og behandling av saken.

Overtredelsesgebyr er ikke omfattet av bestemmelsen i § 3 – 4 nest siste ledd, bare straff og aktivitetsforbud ilagt av domstolen og Mattilsynet.

Bestemmelsen i § 3 – 4 nest siste ledd – som er helt ny - ble inntatt i NKKs lover i forbindelse med lovrevisjonen på RS høsten 2016, ikrafttredelse 1/1 2019 etter vedtak på RS 2017. Av lovforarbeidene fremgår følgende:

«§ 3 – 4 nest siste ledd

I siste del av denne § foreslås en prinsipiell endring når det gjelder valgbarhet. Forslaget er justert i forhold til det som ble fremlagt på RS 2015, og innebærer et forbud mot å velge personer som er dømt av domstolene/mattilsynet i dyremishandlingssaker. Hovedstyret ønsker å synliggjøre forholdet til dyrevelferd, som pr i dag kun er et element i forbindelse med disiplinærsaker etter kapittel 7.

Spørsmål 29: Er det ønskelig å lovfeste et forbud mot valg av personer som er dømt for dyremishandling? Spørsmål 30: Eller ønskes et slikt forbud konkret knyttet til hundemishandling (kontra dyremishandling). Ordlyden er identisk med Lovmalene for NKKs klubber og forbund, begge § 3-4, med unntak for presiseringen omkring aktivitetsforbud ilagt av offentlige myndigheter. Hvorvidt personer som er dømt for brudd på dyrevelferdsloven skal kunne velges til tillitsverv på RS/Hundetinget og ellers i NKK er et politisk spørsmål som medlemmene bør ha en oppfatning om. Når en straff/dom er sonet/bøter o.l er betalt osv, så er forholdet i utgangspunktet oppgjort. Men det er ikke uvanlig å sette begrensninger for videre aktiviteter. For enkelte yrkesgrupper ellers i samfunnet innhentes for eksempel vandelsattest og andre igjen må sikkerhetsklareres. Jo nærmere sammenhengen er mellom utøvelsen og den uønskede handlingen, dess mer relevant er den. Håndtering av hund må sies å ligge nær virksomheten i NKK tematisk. Samtidig er det store forskjeller på de handlinger som kan medføre reaksjon etter brudd på dyrevelferdsloven. 75% ønsket et forbud mot valg av personer som er dømt for dyremishandling. Det var kun stemmevekt tilsvarende 13% som ønsket å begrense valgbarhet i mishandlingstilfellene til tilfeller med hundemishandling, kontra dyremishandling. Se del B.

Lovutvalgets anbefaling: Høringsinstansene viste en klar overvekt for å lovfeste forbud mot valg av personer dømt for dyremishandling. Bestemmelsen inneholder ingen foreldelsesfrist og Lovutvalget har landet på at man ikke fremmer forslag til en slik bestemmelse. I en organisasjon som NKK bør det ikke by på utfordringer å fylle ledige verv selv om noen få i organisasjonen er diskvalifisert. Der er videre ikke noe forbud mot at slike personer kan bidra med innsats uten at man har noe formelt verv – dette kan organisasjonen til enhver tid vurdere ønskeligheten av.»

Som det fremgår var det oppnevnte Lovrevisjonsutvalget ikke udelt positiv til forslaget fra Hovedstyret, men ut ifra at forslaget hadde en klar stemmeovervekt blant delegatene, ble det vedtatt.

Bestemmelsen er ufravikelig og inneholder intet skjønnsmessig element når det gjelder overtredelsenes grovhet eller hvor lang tid tilbake forholdet ble begått. Med mindre bestemmelsen blir endret slik at den blir mer skjønnsmessig, er det ikke mulig å inneha tillitsverv dersom man er dømt, ilagt aktivitetsforbud etter bestemmelsene i Dyrevelferdsloven. Dette betraktes som dyremishandling og faller inn under bestemmelsen i NKKs lover § 3 – 4 nest siste ledd. Slik som loven er formulert er det ikke hjemmel for å avgrense bestemmelsen til kun å gjelde hund. En ulovlig handling overfor andre dyr faller også inn under regelen. Det sondres heller ikke mellom forskjellige typer verv innenfor NKK-systemet. Som tillitsvalgt regnes også autorisert personell samt særskilt bemyndiget eller oppnevnt representant, jf NKKs saksbehandlingsregler § 2 siste ledd. Bestemmelsen gjelder for alle med tillitsverv innenfor NKK, blant annet også ringsekretærer og dommere. Regelen gjelder ikke for de som allerede er valgt til tillitsverv i NKK, og kan derfor ikke gis tilbakevirkende kraft.

Et overtredelsesgebyr ilagt av Mattilsynet etter § 34 er isolert sett ikke omfattet av § 3 – 4 nest siste ledd, på tross av at et slikt gebyr som nevnt kan ilegges dersom Dyrevelferdsloven overtres forsettlig eller uaktsomt. Lovkomiteen stiller spørsmål til om hensiktsmessigheten av dette. Oppregningen i loven er uttømmende. Hverken lovens ordlyd eller forarbeider kan gi støtte for en analogisk fortolkning til også å omfatte et overtredelsesgebyr. Heller ikke er det grunn til å ekskludere personer som tidligere er dømt etter den gamle Dyrevernloven av 20.12.1974 kapittel IX, som gjaldt frem til någjeldende lov ble vedtatt i 2009. I § 3 -4 nest siste ledd står *det «dømt for dyremishandling etter Dyrevelferdsloven»*. Dersom man mente at også tidligere dømte etter den gamle loven – og det før 2009 - skulle omfattes av forbudet, burde dette ha vært uttalt.

3. Konklusjon:

- a)** Et ilagt aktivitetsforbud av Mattilsynet eller domstol etter Dyrevelferdsloven § 33, eller straff ilagt etter samme lov § 37 er diskvalifiserende for å inneha tillitsverv i NKK etter NKKs lover § 3 – 4 nest siste ledd.
- b)** Et ilagt overtredelsesgebyr av Mattilsynet etter Dyrevelferdsloven § 34 er ikke ekskluderende.
- c)** En tidligere dom for overtredelse av den gamle Dyrevernloven omfattes ikke av § 3 – 4 nest siste ledd.

Uttalelsen er enstemmig.

01.06.2018

Jan Terje Bårseth

Anne Cathrine Frøstrup

Per Arne Flatberg

